

Internkontrollrapport för överförmyndarnämnden 2019

Överförmyndarnämndens internkontroll 2019 har utförts av nämndens internkontrollrepresentanter tillsammans med utredningssekreterare.

Granskning av arvskiten

Enligt 15 kap. 5 § föräldrabalken ska en ställföreträdare som tar del av ett dödsbo/arvskifte för en huvudmans räkning inhämta överförmyndarnämndens samtycke till arvskifte. Överförmyndarnämndens uppdrag är att säkerställa att huvudmannen får ut sitt rättmätiga arv och inte på något sätt har förfördelats gentemot de övriga arvtagarna. Överförmyndarnämnden ska kontrollera att bouppteckning, redovisningsräkning samt arvskifteshandling är korrekta och är upprättade i enlighet med gällande lagstiftning. Detsamma gäller när en underårig har del i ett dödsbo/arvskifte.

Överförmyndarnämnden i Linköping har delegerat till enhetschef, jurist samt utredningssekreterare att fatta beslut om samtycke till arvskifte.

Kontrollmomentet syftar till att granska att beslut om samtycke till arvskifte har skett i enlighet med aktuell lagstiftning.

Granskning sker genom stickprovskontroll av 10 beslut om samtycke till arvskifte under 2018.

Under 2018 har utredningssekreterare fattat 21 beslut varav 10 av dessa har granskats. I mer komplicerade ärenden har jurist tillfrågats.

Vid granskningen noterades att det i fyra ärenden saknades en formell ansökan om överförmyndarnämndens samtycke till egendomens fördelning. Beslut om samtycke har fattats. Internkontrollanterna påpekar att rutinen med formell ansökan bör följas.

I ett ärende har enheten informerat god man om möjligheten att begära jämkning av testamente för sin huvudmans räkning. Ansökan om jämkning gjordes inte av god man. Det framkom att en begäran om jämkning troligtvis inte hade förändrat resultatet av arvslottens storlek för den underåriges räkning, vilket kunde ha förtydligats i ärendet.

Den sammantagna bedömningen är att överförmyndarenheten har en väl fungerande rutin avseende samtycke till arvskifte. Det konstaterades att en formell ansökan om nämndens samtycke till egendomens fördelning ska inhämtas samt att tydligare noteringar om huvudmannens lämplighet ska framgå.

Granskning av följbrev och noteringar vid granskning av årsräkningar

Granskning av årsräkningar görs för att kontrollera om huvudmannens medel ha använts till hans eller hennes nytta, att övriga medel har placerats på ett tryggt sätt och att det ger skäl avkastning samt att ställföreträdaren i övrigt har förvaltat huvudmannens medel på ett bra och korrekt sätt. Vid "fel" som inte föranleder till anmärkning granskas årsräkningen med notering och ett följbrev skickas till ställföreträdaren för att uppmärksamma felaktigheten.

Kontrollmomentet syftar till att granska om de noteringar som gjorts och de följbrev som skickats ut är korrekta utifrån att huvudmännen förlitar sig på att överförmyndarnämnden granskar och vidtar ändamålsenliga åtgärder när felaktigheter upptäcks vid granskning.

Granskning sker genom stickprovskontroll av 20 följbrev i olika ärenden.

Vid granskningen noterades att det i ett ärende fanns 400 000 på ett konto utan ränta. Det saknades notering om placeringen är enligt huvudmannens vilja.

Vid begäran om åtgärd i ett följebrev gällande bevis på spärrat konto saknades det uppföljning. Vid utskick av följebrev med begäran om komplettering ska det framgå ett sista datum när kompletteringen ska ha inkommit till överförmyndarenheten.

Den sammantagna bedömningen är att Överförmyndarenheten har en väl fungerande granskningsrutin. Verksamheten ska sträva efter att få god struktur på granskningen för att i största möjligaste mån säkerställa en enhetlig och rättssäker handläggning med rätt focus vid granskningsarbetet.

Granskning av jämkning i pågående uppdrag

Förutsättningarna för ett godmanskap enligt 11 kap. 4 § föräldrabalken bedöms inledningsvis noggrant av tingsrätt och överförmyndarnämnd. Många uppdrag löper över flera år vilket kan innebära att hjälpbehovet eller andra omkringliggande faktorer eller stödåtgärder förändras. Handläggningsrutinerna föreskriver att kontinuerligt bedöma om rätt insats föreligger eller om uppdraget behöver jämkas för att omfatta mer eller mindre ingripande åtgärder. Granskningen syftar till att se om detta har skett. Granskning sker genom stickprovskontroll av 10 ärenden.

Granskningen avser perioden 2008 – 2018. I verksamhetssystemet är det endast möjligt att ta fram statistik över ansökningar till tingsrätten om jämkning. Viktigt att notera är att utredningssekreterare löpande kontrollerar och tar ställning till om behov finns av jämkning. Kontrollerna sker då via kontakter med ställföreträdare, huvudman och andra i huvudmannens närhet. Under 2018 har utredningssekreterare tagit ställning till 24 ansökningar till Tingsrätten om jämkning varav 10 av dessa har granskats. I 6 fall har ärendet jämkats till mer omfattande uppdrag (varav 3 till förvaltarskap). I 4 fall har ärendet jämkats till mindre omfattande uppdrag (godmanskap kvarstår i mindre omfattning).

Vid granskningen noterades i ett ärende att det påtalades första gången 2012 att godmanskap inte är tillräckligt i delarna bevaka rätt och förvalta egendom. Ärendet jämkades 2018 till förvaltarskap i delarna bevaka rätt och förvalta egendom. Godmanskap kvarstod i delen sörja för person. Borde behov av jämkning påtalats tidigare? En förklaring kan vara att under perioden skedde flera byten av god man.

Den sammantagna bedömningen är att överförmyndarenheten har en väl fungerande handläggningsrutin avseende formell ansökan. Utöver det görs bedömning av behov om jämkning i den dagliga handläggningen.